

meerdere scorepunten in mindering brengen, afhankelijk van de zwaarte van de fout en het maximum van het desbetreffende kolon.

- 5 Indien bij de vertaling van een kolon een Latijns woord niet is vertaald en dit woord niet van essentieel belang is voor de betekenis van dit kolon, één scorepunt in mindering brengen, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.

4.1 Beoordelingsmodel voor de vragen

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 1

1 maximumscore 1

loqueris is een persoonsvorm/werkwoord, maar wordt in de vertaling met een bepaling / als 'met je woorden' / met een zelfstandig naamwoord weergegeven.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

Opmerking

Alleen een scorepunt toekennen wanneer beide onderdelen van het antwoord juist zijn.

2 maximumscore 1

polysyndeton

3 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- zich onderdanig gedragen tegenover een superieur
- treuren om het overlijden van een dierbare / emoties tonen
- gevoelig zijn voor roddelpraat / belang hechten aan reputatie

Of woorden van overeenkomstige strekking.

4 maximumscore 1

De kritiek zou terecht zijn geweest, als Seneca zich als sapiens zou hebben voorgedaan / als Seneca zijn fouten niet wilde verbeteren.

Of woorden van overeenkomstige strekking.

5 maximumscore 1

Cur arbores nihil praeter umbram daturae conseruntur? (regel 8)

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 1</p> <p>Het houdt in dat Seneca (dagelijks) werkt aan de verbetering van zijn gebreken (en daar al enig resultaat mee heeft geboekt). / Het houdt in dat Seneca al enig resultaat heeft geboekt met de verbetering van zijn gebreken (waar hij dagelijks aan werkt). Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
7	<p>maximumscore 1</p> <p>podagrae (meae) (regel 20)</p>	
8	<p>maximumscore 1</p> <p>fortius (regel 2)</p>	
9	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • a. ne perveniam quidem (regel 20) • b. (virtutem adorem et ex) intervallo ingenti (reptabundus sequar) (regel 32-33) 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Niet fout rekenen wanneer bij b. als antwoord is gegeven '(vitam) non quam ago sed quam agendam scio (regel 31-32)'.</i></p>	
10	<p>maximumscore 1</p> <p>op de boosaardigheid om Seneca/filosofen ervan te beschuldigen dat hij/zij niet leeft/leven in overeenstemming met zijn/hun eigen voorschriften Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	
11	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • a. In regel 18 worden met optimis wijze mensen bedoeld • b. In regel 30 wordt met optimis het stoïsche ideaal / de virtus bedoeld <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
12	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • a. quo vos (necatis) vertoont parallellie met quo alios (spargitis) / Zowel voor als achter vos necatis staat een persoonsvorm met een lijdend voorwerp (alios spargitis en me inpediet) • b. Wie een ander kwaad doet, maakt ook zichzelf slechter / Het ligt voor de hand dat niet alleen anderen door het gif/virus worden aangetast, maar dat ook de verspreiders (vos) van het gif/virus zelf worden aangetast <p>Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	<p>1</p> <p>1</p>
13	<p>maximumscore 1</p> <p>Als mensen al kritiek hebben op de moreel meest hoogstaande mannen / op Rutilius en Cato, dan zullen ze zeker kritiek hebben op mij (omdat ik veel minder hoogstaand ben). Of woorden van overeenkomstige strekking.</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
14	maximumscore 2	
	• In de regels 34-35 suggereert Seneca dat de criticasters toch nooit tevreden zijn, hoe arm men ook is	1
	• In de regels 5-15 is geen sprake van armoede, maar van (excessieve) rijkdom (van Seneca)	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Tekst 2

15	maximumscore 2	
	• In de geciteerde zin wordt de schoonheid van de stad Syracuse tegenover het tirannieke bewind (van Dionysius) / slavernij geplaatst	1
	• In de regels 5-7 (summam t/m iniustum) worden positieve eigenschappen van Dionysius tegenover een slecht karakter geplaatst	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
16	maximumscore 1	
	(etsi id quidem) alius alio modo tradidit (regel 10-11)	
17	maximumscore 2	
	• De strekking van de regels 6-8 is dat Dionysius zeer ongelukkig was, omdat hij onrechtvaardig/kwaadaardig was (en dat is geen deugd)	1
	• De boodschap van de Tusculanae disputationes is dat deugd voldoende is om gelukkig te zijn	1
	Of woorden van overeenkomstige strekking.	
18	maximumscore 2	
	aequalium (regel 11)	
	propinquorum (regel 12)	
	adulescentes (regel 13)	
	indien drie antwoorden juist zijn	2
	indien twee antwoorden juist zijn	1
	indien één of geen antwoord juist is	0

Opmerking

Niet fout rekenen wanneer in plaats van 'adulescentes (regel 13)' als antwoord is gegeven 'quosdam (regel 12)'.